

education

Department:
Education
North West Provincial Government
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 10

**LANDBOUWETENSKAPPE V1
NOVEMBER 2024
NASIENRIGLYNE**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 11 bladsye.

Testpapers.co.za

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	C✓✓		
	1.1.2	D✓✓		
	1.1.3	C✓✓		
	1.1.4	D✓✓		
	1.1.5	A✓✓		
	1.1.6	A✓✓		
	1.1.7	B✓✓		
	1.1.8	C✓✓		
	1.1.9	D✓✓		
	1.1.10	B✓✓	(10 x 2)	(20)
1.2	1.2.1	Slegs A ✓✓		
	1.2.2	Slegs B✓✓		
	1.2.3	Slegs B✓✓		
	1.2.4	Geen✓✓		
	1.2.5	Beide A en B✓✓	(5 x 2)	(10)
1.3	1.3.1	Dra-kapasiteit/Veelading✓✓		
	1.3.2	Inheemse kennis✓✓		
	1.3.3	Nie-herkouers✓✓		
	1.3.4	Battery✓✓		
	1.3.5	Verbeterde rasse✓✓	(5 x 2)	(10)
1.4	1.4.1	Bloom✓		
	1.4.2	Staatsgrond✓		
	1.4.3	Melk✓		
	1.4.4	Trekperd✓		
	1.4.5	Stropery✓	(5 x 1)	(5)

TOTAAL AFDELING A: 45

AFDELING B**VRAAG 2: AGRO-EKOLOGIE**

- 2.1 2.1.1 **Tipe energievloei wat in die diagram geïllustreer word**
Voedselketting✓ (1)
- 2.1.2 **Die aantal trofiese vlakke in die diagram**
4 trofiese vlakke✓ (1)
- 2.1.3 **Identifikasie van die brief**
(a) B✓ (1)
(b) C✓ (1)
(c) E✓ (1)
- 2.1.4 **Verduideliking**
Die diere in letter **D** is roofdiere/jagters. Hulle maak dood en verorber/eet✓ die diere in letter **C**.✓ (2)
- 2.1.5 **DRIE abiotiese komponente wat deur plante benodig word**
• Water✓
• Lug/koolstofdioksied✓
• Grond✓
• Sonlig✓ (Enige 3) (3)
- 2.2 2.2.1 **Die voedingstofsiklus in die diagram**
Watersiklus✓ (1)
- 2.2.2 **Prosesse A, C en E in die diagram**
A –Neerslag/Presipitasie✓
C –Transpirasie✓
E –Perkolاسie✓ (3)
- 2.2.3 **Hoofbron van water**
Reën/neerslag✓ (1)
- 2.2.4 **DRIE maniere waarop water na die atmosfeer teruggekeer word**
• Verdamping✓
• Transpirasie✓
• Sublimasie✓ (3)
- 2.2.5 **Verduideliking**
Ontbossing verminder plantbedekking,✓ lei tot minder transpirasie en potensieel 'n impak op reënvalpatrone.✓ (2)

2.3 Voltooi die tabel

2.3.1	Meer as 625 mm per jaar✓	(1)
2.3.2	250-500mm per jaar✓	(1)
2.3.3	Minder smaaklik✓	(1)
2.3.4	Meer smaaklik✓	(1)
2.3.5	Net goed in die groeiseisoen✓	(1)
2.3.6	Goed regdeur die jaar✓	(1)

2.4 Biome

2.4.1	B✓	(1)
2.4.2	A✓	(1)
2.4.3	D✓	(1)
2.4.4	C✓	(1)
2.4.5	E✓	(1)

2.5 2.5.1 TWEE oorsake van klimaatsverandering

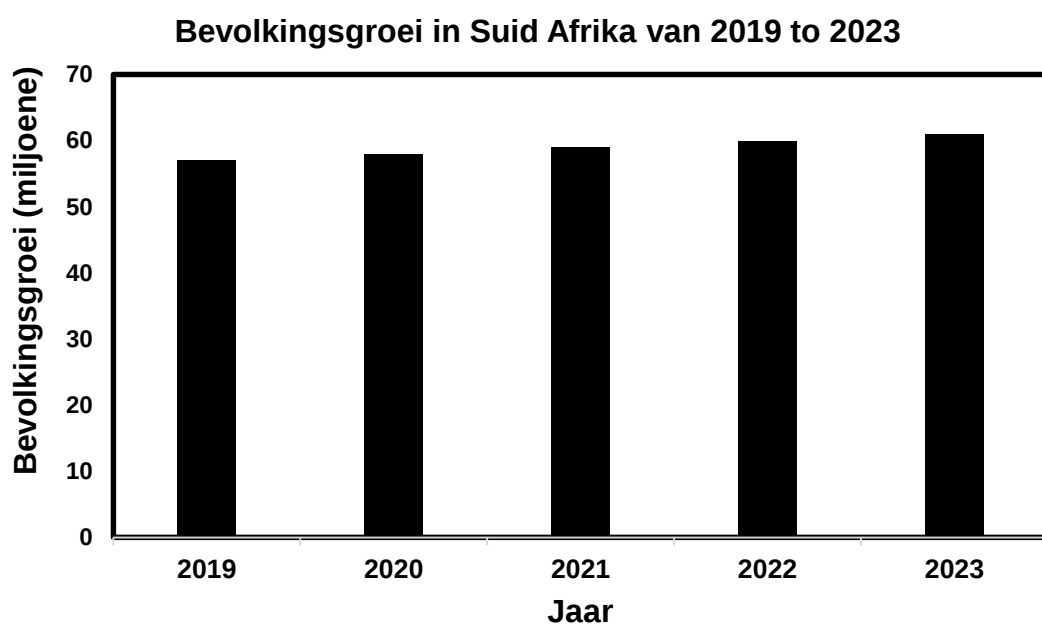
- Veranderinge in die hoeveelheid energie wat deur die son vrygestel word✓
- Vulkaniese uitbarstings✓
- Veranderinge in seestrome✓
- Veranderinge in die vlak van kweekhuiskasse in die landbou✓
(Enige 2) (2)

2.5.2 TWEE landbou-aanpassingsmaatreëls

- Waterbesparing✓
 - Bome plant✓
 - Verandering van grondbewerking✓
 - Verandering van plantdatums✓
 - Grondbewaring✓
 - Portefeulje diversifikasie✓
 - Verbeterde teelprogramme✓
 - Volhoubare landbou✓
(Enige 2) (2)
- [35]**

VRAAG 3: LANDBOU-EKONOMIE

- 3.1 3.1.1 **Identifikasie van die vlakke van landbou-ekonomiese aktiwiteite**
A – Tersiêre landbou✓
B – Sekondêre landbou✓
C – Primêre landbou✓ (3)
- 3.1.2 **Voorbeelde van die vlakke van landbou-ekonomiese aktiwiteite**
Primêre landbou
• Groeiende gewasse✓
• Vee grootmaak✓ (Enige 1)
Sekondêre landbou
• Produceer suiker uit suikerriet✓
• Produceer meel uit koring✓ (Enige 1)
Tersiêre landbou
• Maak stroop van suiker✓
• Brood maak van meel✓ (Enige 1) (3)
- 3.1.3 **DRIE maniere waarop die produksie van landbougoedere tot die ekonomie van die land bydra**
• Voorsien kos en nuttige materiaal soos katoen en hout✓
• Om werk te verskaf✓
• Om buitelandse valuta te verdien✓ (3)
- 3.2 3.2.1 **Berekening van die verskil in bevolking tussen 2019 en 2022**
• $60 - 57$ ✓
• 3 miljoen✓ (2)
- 3.2.2 **Staaftafel**

KRITERIA/RUBRIEK/NASIENRIGLYNE

- Korrekte opskrif✓
- X-as: korrekte kalibrasies en byskrifte (Jaar)✓
- Y-as: korrekte kalibrasies en byskrifte (Bevolkingsgroei)✓
- Korrekte eenheid (miljoene)✓
- Staafgrafiek✓
- Akkuraatheid (80% + korrek geplot)✓ (6)

3.3 3.3.1 **Identifikasie van die proses**
Verwerking / Waardetoevoeging✓ (1)

3.3.2 **Naam van die produk**
 • Kaas✓
 • Roomys✓ (Enige 1) (1)

3.3.3 **Voordele van verwerkte voedsel:**
 • Maak kos veiliger om te eet✓
 • Maak dit maklik om te bemark en te versprei✓
 • Verhoog seisoenale beskikbaarheid✓
 • Maak vervoer van delikate bederfbare voedsel moontlik✓
 • Verminder die voorvalle van voedselgedraagde siektes/Behandel om die groei van bakterieë en ander mikro-organismes te voorkom✓
 • Maak baie voedsel makliker en geriefliker as onverwerkte kos✓
 • Behels dikwels die byvoeging van voedingstowwe soos vitamienes✓
 • Verhoog raklewe (Enige 2) (2)

3.3.4 **Onderskeid tussen vars kos en stapelvoedsel**
Vars kos -Kos wat boere oes en dit verkoop net soos dit is ✓
Stapelvoedsel –Kos wat die mense in 'n land gereeld eet en wat die grootste deel van hul dieët uitmaak✓ (2)

3.4 3.4.1 **Landbouwetgewing**
 (a) Hulpbronbeskermingswette✓ (1)
 (b) Siekte- en chemikalieë wette✓ (1)
 (c) Arbeidswette✓ (1)
 (d) Hulpbronbeskermingswette✓ (1)
 (e) Grond- en grondhervormingswette✓ (1)

3.4.2 **TWEE doelwitte van landbouwetgewing**
 • Bewaar landbouhulpbronne✓
 • Beskerm die omgewing✓
 • Verseker verbruikersveiligheid✓
 • Beskerm die regte van plaaswerkers✓ (Enige 2) (2)

- 3.5 3.5.1 **Naam van die onderstreepte afkorting**
Nasionale Landboubemarkingsraad✓ (1)
- 3.5.2 **Die rol van die NLBR uit die scenario**
Dit speel 'n deurslaggewende rol in die ondersteuning van 'n lewendige landboubemarkingstelsel✓ deur adviesdienste aan sleutelbelanghebbendes te verskaf✓ (2)
- 3.5.3 **Voordele van nasionaal erkende landbou-organisasies**
- Verskaf landelike en plaasbeskermingsplan✓
 - Onderhandel pryse van produkte en dienste✓
 - Tree op as mondstuk van boere op nasionale en internasionale vlak✓
 - Gee terugvoer aan boere oor nasionale landbou-aspekte✓
 - Hou boere op hoogte van beleid, wetgewing en landbou programme wat vir hulle van belang is✓
 - Verskaf markinligting in ons land sowel as oor uitvoer geleenthede✓
 - Help met hofsake wat boere raak✓ (Enige 2) (2)
- [35]**

VRAAG 4: DIERKUNDE

- 4.1 4.1.1 **Ekonomiese belangrikheid van diere**
- Vir inkomste✓
 - Vir grondstowwe soos huide en velle✓
 - Vir klere✓
 - Vir uitvoer/buitelandse valuta✓
 - Simbool van rykdom✓ (Enige 3) (3)
- 4.1.2 **TWEE voorbeelde van die tradisionele belangrikheid van beeste**
- Lobola✓
 - Tradisionele seremonies✓
 - Trekdier✓ (Enige 2) (2)
- 4.2 4.2.1 **Voltooi die tabel**
- A –Beenmeel✓**
- B –Varke✓**
- C –Mis✓**
- D –Speelgoed vir honde✓**
- E –Vere✓** (5)
- 4.2.2 **Definisie van neweproduk**
'n Toevallige of sekondêre produk✓gemaak in die vervaardiging of sintese van iets anders✓ (2)
- 4.2.3 **TWEE hoofprodukte van hoenders**
- Vleis✓
 - Eier✓ (2)

4.3	4.3.1	Klassifikasie van die komponente van ekosisteem	
		• GROEP A– Melkbeesrasse✓ • GROEP B – Vleisbeesrasse✓	(2)
	4.3.2	Verduideliking van 4.3.1.	
		• GROEP A – Melkbeesrasse word aangehou om melk te verskaf✓ • GROEP B – Vleisbeesrasse word vir vleisproduksie aangehou ✓	(2)
	4.3.3	TWEE inheemse vleisbeesrasse in die tabel	
		• Nguni✓ • Bonsmara✓	(2)
	4.3.4	Identifikasie van die ras	
		(a) Jersey ras✓	(1)
		(b) Friesland/Holstein ras✓	(1)
	4.3.5	Tipes vleisbeesrasse wat nie in die tabel genoem word nie	
		• Sussex✓ • Charolais✓ • Aberdeen Angus✓ • Drakensberger✓ • Afrikaner✓	(Enige 3) (3)
4.4	4.4.1	Identifikasie van die produk	
		(a) Kalfsvleis✓	(1)
		(b) Lam✓	(1)
		(c) Varkvleis✓	(1)
		(d) Braaikuiken✓	(1)
		(e) Kapoen✓	(1)
4.5	4.5.1	Identifikasie van die dier	
		Muil✓	(1)
	4.5.2	Identifikasie van die geslag van perd	
		Vroulik✓	(1)
	4.5.2	Eienskappe van muile	
		• Hoër en beter aanpasbaarheid as perde✓ • Hulle is groter en sterker as donkies✓ • Kan moeilike omgewings oorleef✓ • Presteer beter onder moeilike omstandighede✓ • Hoër weerstand teen siektes✓ • Steriel/Onvrugbaar✓	(Enige 3) (3)
			[35]

TOTAAL AFDELING B: 105
GROOTTOTAAL: 150